

PITY (154) *part praet pass impf*

pity (122), **pit** (3), *pity a. pit* (29).

sg m N pity (62), *pit* (1); ~ (*attrib*) *pity* (53); ~ (*praed*) *pity* (5), *pit* (1) *Mącz.* ◊ *G pit(e)go* (1). ◊ *I pitym* (7). ◊ *L pitym* (3). ◊ *f N (attrib) pitã* (1), *pit(a)* (29). ◊ *I pitã* (1). ◊ *n N pit(e)* (41), *pito* (2); ~ (*attrib*) *-(e)* (39); ~ (*praed*) *-(e) FalZioł* (2), *-o Mącz* (2). ◊ *pl N subst pit(e)* (6).

Składnia dopełnienia sprawcy: pity od kogo (2).

Sł stp brak, Cn notuje; poza tym s.v. miód pity, Linde XVII(XVIII) – XVIII w.

I. W funkcji właściwej: spożywany (o płynie); potatus, potus Mącz (132) : [bylica] warzona s kwiatkami centurziejey á pita od niemocznego/ leczy żółtą chorobę. *FalZioł* I 9a, I 10b, 19a [3 r.], 36b, 36d, 38b (49); *Vino* miernie przyięthe rozum ołtrzy, ale nie miernie pite rozum y zdrowie kazi. *BielŻyw* 169; *Potor* (potus sum passivum) *Bywam pit. Mącz* 316a; *Quo plus sunt potae plus sitiuntur aquae*, Im więcej wody fã pite/ to yełt ym kto więcej wody piye/ tym więcej prãgnie. *Mącz* 316b, 316a [2 r.]; *Ekklezyãłtes* znać dáie temi łowy o tym [*Vulg Eccli* 31/39]: *Gorzkość ielt duży wine zbytnie pite. WerGość* 213, 228, 260.

pity z czym (62): *Krew ołłowa z winem pitha*, zimniczy wftawicżney dobra/ trzy albo czterzy kropie wpułciwży. *FalZioł* IV 4d; *Też łayno żaięcze [!]* z ciepłem winem pite/ dziwnie kłocie wżelkie z ielit oddala. *FalZioł* V 85v; *paznokty z prawey łapy z czymkolwiek pite* po trołzce/ każdã gorãczkę leczã *FalZioł* V 90, I 4c, 5b, 6a, 6d, 14a (62).

pity w czym (6): *Popioł they łkory w winie pithy: wplawy niewiełcie zaftanawia FalZioł* III 18d, I 65a, 79c, 87d, 89c, V 85v.

W charakterystycznych połączeniach: pita(-e, -y) krew, mleko, piwo, polewka, sok (18), *syropek, uryna, wine* (12), *woda* (7), *wodka* (2); *pity z miodem* (2), *z miodowã brzeczkã, z mlekiem, z octem (a. trochã octu)* (3), *z oliwã, z sokiem, z sytã, z winem* (33), *z wodã* (5), *z wodka* (14); *pity w czymkolwiek, w tyzannie, w winie* (4); *pity na czczo* (8), *w kielko godzin przed [czym], przed kwartanã* (3), *w mor, na noc* (3), *przy porodzeniu, po ranu* (13); *pity często* (3), *przez [ile] dni* (3), *kielko razow* (2), *niemiernie, przez [ile] razy, po troszce, zbytnie* (3).

Wyrażenie: »ciepłõ pity« [szyk 9:3] (12): *kmin kramny z ocztem zagrzawży: ciepłõ pity/ łtanowi łzczkawkę. FalZioł* V 83v, I 36b, 36d, 49c [2 r.], 54a, 99d (12).

II. W funkcji przymiotnika: przeznaczony, zdatny do picia, pitny; poculentus Mącz, Cn; potabilis Mącz; potulentus Cn (22) : *Poculentus, Pity/ co zwłãzczã może być pito. Mącz* 307c, 316b [2 r.].

Zestawienie: »miód pity« = napój alkoholowy powstały przez fermentację roztworu wodnego miodu; aqua mulsa Murm, Mącz; hydromeli Murm, Mącz, Calep, Cn; melicraton Mącz, Calep, Cn; melina Cn [szyk 12:6] (18): *Murm* 164; *Ten proch ielt barzo wżyteczny z białem winem albo z miodem pitym FalZioł* V 84v; *Dobrze też pić miód pithy dobri rano y wieczor iednã łklenicżę FalZioł* 94v, I 37b, 38b, 55c, 121c, 121d (11); *Hydromeli, Pity miód/ Troynik. lipiec. Mącz* 160b, 214b, 235d; *SienLek* 61v; *Calep* 493a, 649a.

Synonim: II. »miód pity«: *klaret.*

Cf NIEPITY, PIĆ, PIJALNY, PITNY